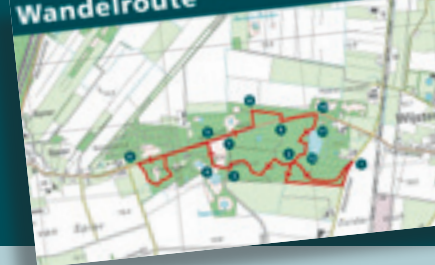

Tussen Spier en Wijster

Westerhaar

Onderweg denk je in een bungalowparkje terecht te komen. Niets is minder waar. Vanaf het parkeerplaatsje kronkelt een glad geschoren graspad het bos in. Het bos is nog jong. De bomen zijn hooguit vuistdik. Niet lang geleden groeiden hier aardappels en bieten. In de plas in het bos kwaken Groene kikkers. Hoog boven ons hoofd 'judeljoot' de Wielewaal. Deze wandeling is een ontdekkingstocht. Natuur ontdekken op plekken waar je haar het minst verwacht.

Nieuw bos

Het eerste deel van de route brengt een graspad u door een jong bos. In de jaren negentig werd het aangelegd op gewoon akkerland. De boer die het land van Stichting Het Drentse Landschap pachtte besloot met zijn bedrijf te stoppen en in overleg met de stichting van zijn bouwland natuurgebied te maken. Inmiddels is Het Drentse Landschap eigenaar van het bos. De rest van het gebied waar deze wandeling

u brengt, kreeg de stichting al eerder, halverwege de jaren zeventig, in haar bezit, tegelijk met het Landgoed Vossenbergh ten oosten van Wijster. De grote hoeveelheid brandnetels in het jonge bos laat zien dat deze voormalige landbouwgrond nog rijk aan voedingsstoffen is. De boompjes staan dicht op elkaar. Destijds hanteerde de subsidieverstreker flinke plantdichtheden als voorwaarde voor dergelijke projecten. Duidelijk is al te

zien wie in het bos de winnaars en de verliezers zijn. Hoewel ook in de natuur sommige hardlopers doodlopers zijn. De meest forse bomen in dit jonge bos zijn de (bos)Wilgen. Op den duur echter zullen ze het afleggen tegen soorten als Eiken en Berken. Ze worden hoger dan de Wilgen. Zodra een Wilg in de schaduw komt te staan, zal hij het loodje leggen.

Grafheuvel

Via een klaphek (punt 3 in de route) komt u op een heideveldje met drie vennetjes. Het pad over de heide brengt u langs een bronstijdgrafheuvel. Archeologen onderzochten de heuvel eind jaren veertig. Het bleek dat de heuvel drie keer gebruikt is als begraafplaats. Twee keer werd de heuvel opgehoogd om opnieuw als begraafplaats te dienen. Bij één van die gelegenheden werd een paalkrans rond de heuvel opgericht.

Vennetjes

Vlak achter de grafheuvel ligt een fraai veentje. Loop er gerust even naartoe. Het wordt het Hoekackersveentje genoemd. Jarenlang hebben de boeren uit Spier er voor eigen gebruik turf gestoken. Het verhaal gaat dat hier een ruiter met zijn paard verdronken is. Iets verder zuidwaarts ligt het Taaiveen. Het Drentse Landschap heeft hier veel bosopslag weggehaald om het veentje weer onderdeel te laten uitmaken van het heideveld. Een derde veentje

foto: Hans Dekker

ligt aan de andere kant van het raster. Lang geleden werd er omheen een bungalowparkje gebouwd dat de naam 't Vennegies kreeg. (Tegenwoordig kun je je onmogelijk voorstellen dat er in zo'n natuurgebiedje vakantiebungalows mogen worden gebouwd...) Aan de overkant van de weg Spier-Wijster (punt 9 in de route) ligt het allermooiste veentje. Langs de oevers groeien massaal de Kleine veenbes en Lavendelhei. In het water gedijen zeldzame soorten

veenmos. Rond het ven leven Adders, Heikikkers en Poelkikkers. Vanwege de kwetsbaarheid van dit hoogveenmilieu mag u dit deel van het terrein niet betreden. De vier 'vennegies' onderdeel uit van een rij van in totaal 27 veentjes ten oosten en noorden van Spier. De meeste veentjes zijn waarschijnlijk pingo's. Ze ontstonden in de laatste ijstijd dankzij grondwater dat aan de oppervlakte bevroor. Het water vormde tientallen meters hoge ijsbergen. Hun gewicht drukte de grond in en schoof de aarde opzij. Na het smelten van het ijs bleef er een ronde kuil achter met een soort wal eromheen. In de loop van de tijd groeiden de pingo's dicht met veen.

Ijsbaan

De ijsbaan van de Ijsvereniging Wijster en Omstreken in het bos (punt 11 in de route) is niet alleen een bezoekje waard als er geschaatst kan worden. Het water dat er na de winter blijft staan, heeft het veld in het bos veranderd in een prachtig moerasgebiedje waar Moerasviooltjes en Wateraardbeien groeien. Ook leven er tal van libellen, kikkers en salamanders. Zelfs de zeldzame Moerassprinkhaan lijkt het op de ijsbaan van Wijster naar z'n zin te hebben (zie elders op deze pagina).

foto: Hans Dekker

foto: Jaap de Vries

1

foto: Archief HDL

3

1 Dr. Willem Beijerinck (1891-1960) promoveerde in 1927 op een proefschrift over Zoetwaterwieren in Drentse heideplassen. Aan de weg van Spier naar Wijster (voorbij de ijsbaan) begon hij Het Biologisch Station dat later onderdeel werd van de Landbouwhogeschool Wageningen. Het instituut is inmiddels gesloten. Willem Beijerinck was een man met gezag. Samen met Jac. P. Thijsse wist hij de Vereniging Natuurmomenten te overtuigen het Dwingelderveld aan te kopen. Dr. Beijerinck was één van de bestuursleden van het eerste uur van Stichting Het Drentse Landschap.

2 Eén van de meest opmerkelijke 'zomergasten' van de ijsbaan van Wijster is de Moerassprinkhaan. Door het verdwijnen van veel natte milieus is het insect zo zeldzaam dat hij op de Rode lijst met kwetsbare soorten gezet is. U zult hem bij de ijsbaan eerder horen dan zien. Hun geluid doet nog het meest denken aan het tikken van schrikdraad rond een weiland. Wie de Moerassprinkhaan te zien krijgt, herkent hem aan zijn felrood gekleurde dijen.

3 Heideblauwtjes stellen hoge eisen aan hun omgeving. Ze leven op de overgang van natte en droge heide waar ze vlak bij elkaar gras, Dophei en Struikhei kunnen vinden. Het heideveldje waar u tijdens de wandeling over komt, is zo'n plek. Heideblauwtjes zetten hun eitjes het liefst af op Struikhei, want daar zijn hun rupsen gek op. Heideblauwtjes leven in kolonies. Tegen de avond ziet u ze in grote groepen rondvliegen waarna ze gaan slapen in pollen Pijpenstrootje.

Wandelroute

45

lengte route 5 km **de hond mee** toegestaan mits aangeliind
begaanbaarheid route deels over smalle bospaadjes, sommige paadjes moeilijk begaanbaar in natte jaargetijden
startpunt parkeerplaatsje voorbij minicamping Westenenk (Westerhaar 2)
gps-coördinaten startpunt N 52° 48' 55.95" / O 06° 30' 14.25"
openbaar vervoer Buslijn Beilen-Hoogeveen, halte Kampweg 27 (Vanaf halte richting Spier naar punt 10 in de route)
afkortingen LA linksaf, RA rechtsaf, RD rechtdoor

Tussen Spier en Wijster

Westerhaar

Foto: Bertus Bovin

- 1 Vanaf parkeerplaats graspad schuin rechts. Op driesprong RD.
- 2 Over sloot vóór bankje links aanhouden. Op driesprong LA. Op volgende driesprong RA.
- 3 Einde bos op zandweg LA. Direct daarna via klaphek RA heideveldje op.
- 4 Heideveldje oversteken en aan de andere kant via klaphek verlaten. Op pad langs bungalowpark RA.
- 5 Op fietspad LA.
- 6 Einde bos bij bankje LA. In bos eerste driesprong LA. Volgende driesprong LA terug naar fietspad. Op fietspad RA.
- 7 Einde heideveldje LA doorgaande weg oversteken richting ven. Na 100 meter langs doorgaande weg bospad LA.
- 8 Einde pad RA. Pad maakt bocht naar rechts.
- 9 Doorgaande weg oversteken. Op fietspad LA.
- 10 Pad RA naar ijsbaan.
- 11 Langs voorkant kantine ijsvereniging het bos in. Smal bospad volgen. Einde paadje bij walletje LA. In bosje rechts aanhouden langs sloot.
- 12 Bij brede sloot RA. Daarna LA dam over.
- 13 Op kruising RD (U kruist pad heenweg!). Einde pad bij akker LA. Einde pad LA langs weg terug naar startpunt.

Foto: Bertus Bovin

Wandelroute

45

Tussen Spier en Wijster

Westerhaar

